

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/583/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

244/2014. számú (X. 16.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **I. r. panaszosnak**¹ maga és gyermeke, a **II. r. panaszos** képviseletében 2013. augusztus 11-én előterjesztett **panaszát** a 2014. október 16-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a T.-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint, a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) Az I. r. panaszos maga és gyermeke képviseletében terjesztette elő a beadványát. A beadványában elmondta, hogy 2013. augusztus 3-án Á. községben falunapot tartottak, amin a falu több lakosa részt vett. A rendezvények kb. 21 óráig tartottak. Több fiatal szólt a I. r. panaszosnak, hogy kérjenek engedélyt a helyszínen, hogy a fiatalok kapjanak még egy órát egy kisebb buli megtartására. A helyi polgármestertől engedélyt kértek, de a kérésüket elutasította, azzal az indokkal, hogy menjenek a rendőrséghez reklamálni, mert a rendőrség nem engedte a rendezvényt tovább tartani. Az I. r. panaszos megjegyzi, hogy azért őt keresték meg a fiatalok, mert ő szokta a helyi rendezvényeket szervezni. Az I. r. panaszos elmondta a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

fiataloknak, hogy nem engedélyezik a további rendezvényeket, és elindult haza felé. Kb. még 50 m-t sem tett meg az I. r. panaszos, amikor szirénázva megjelent az egyik rendőrautó. Ekkor az I. r. panaszos az öt éves gyermekét (a II. r. panaszost) a kezében fogva odament a rendőrökhöz. A rendőrök körbevették, és a háta mögött álló gumibottal átfogta az I. r. panaszos nyakát, majd kirúgta a lábát, majd lefújták paprikaspray-jel. Eközben az I. r. panaszos a gyermekét tartotta és kiabált, hogy engedjék el a torkát, mert megfullad.

A jelentet látva az I. r. panaszos élettársa odafutott, hogy a II. r. panaszost kimentse, de a rendőr az élettársa kezét is kicsavarta.

Az I. r. panaszos előállították a M.-i Rendőrőrsre, ahol tovább folytatták az ütlegetést. Mindenféle büdös cigánynak nevezték és „anyáztak”, olyanokat mondtak, hogy „ki kellene minket irtani”. Közben a gyerekhez, valamint élettárshoz a helyi lakosok mentőt hívtak és a gyermeket az ügyeletre szállították, ahol a sérülést ellátták, de az ügyeletben lévő orvos a gyerek papírjára csak annyit irt, hogy kötőhártya gyulladás van. Ezt az I. r. panaszos rokonai észlelték, és az orvos utólag írta rá, hogy rendőrségi beavatkozásnál keletkezett a sérülés. Közben az I. r. panaszos élettársát M. városba szállították, ahol meg röntgenezték, és zúzódást állapítottak meg, de itt sem írták rá, hogy miből származik a sérülése, csak annyit írtak a papírjába, hogy elesett.

Közben az I. r. panaszost 72 órás őrizetbe vették és gyorsított eljárásban 3 nap elzárást és 30 óra közmunkát kapott büntetésként.

A rendőri brutalitást, tanúkkal, a sérüléseiről készült képekkel és a térfelügyelő kamera felvételével kívánja az I. r. panaszos bizonyítani, persze csak ha azt a rendőrök nem töröltek le, valamint látellellettel és zárójelentésekkel.

Az I. r. panaszos megjegyezte továbbá, hogy a dokumentumok fénymásolatát a későbbi levelében fogja előterjeszteni.

2) Az I. r. panaszos 2013. augusztus 22-én előterjesztett beadványában a korábbi beadványát aláírásával is megerősített.

a) Továbbá csatolta a Nyomozó Ügyészség tájékoztató levelét, ami szerint a Btk. 301. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntetnének gyanúja miatt nyomozást rendeltek el.

b) Az I. r. panaszos csatolta a 2013. augusztus 7-én 16 órakor kelt látelleletet, ami szerint 2013. augusztus 3-án ismeretlen személyek tetteleg bántalmazták. A látellelet az alábbi külsérelmi nyomokat rögzíti: jobb külső kézen sérülés, jobb alkaron kb. 20 cm-es horzsolásos sérülés, bal alkaron több 1 cm széles 3-4 cm hosszú suffuzió; bal csuklón horzsolás; bal halántékon suffuzió; jobb hallójáratban [...] (olvashatatlan); dobhártya ép. A sérülések gyógytartalma 8 napon belüli.

c) Az I. r. panaszos megküldte az élettársa 2013. augusztus 4-én 20 óra 23 perckor kiállított látelleletét, ami szerint a csuklóján szenvedett zúzódást, de törés nincs.

Továbbá megküldte az Országos Mentőszolgálat mentési dokumentációs lapját, ami szerint a kéz sérülése miatt a I. r. panaszos élettársát kórházba szállították.

d) Az I. r. panaszos megküldte a gyermekéről (a II. r. panaszosról) 2013. augusztus 3-án 21 óra 25 perckor kiállított leletet is, ami szerint kötőhártya gyulladása van. Az előzményeknél az irat javítva van, a „szemébe gázspray ment” szöveg mellé kézzel odaírta az orvos, hogy rendőri intézkedés közben.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető 2013. szeptember 18-án kelt átiratában előadta, hogy az intézkedésre okot adó körülmény a I. r. panaszos általa megvalósított a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 170. § (1) bekezdésébe ütköző, és aszerint minősülő garázdaság szabálysértés elkövetése.

Az intézkedés fogantatásakor az intézkedő rendőrök egyenruhát viseltek. Az intézkedő rendőrök az Rtv. 20. §-t betartva a törvényben meghatározott adatokat közölték az intézkedés alá vont személlyel, majd ezt követően igazolásra szólították fel, melynek a I. r. panaszos nem tett eleget.

Az intézkedő rendőrök saját maguk észlelték az I. r. panaszos által megvalósított cselekményt, mivel az I. r. panaszos az intézkedő rendőrt „hívta fel verekedésre”.

Az Á. településen megrendezésre kerülő közterületi rendezvény befejezését követően került sor a rendőri intézkedésre. Az I. r. panaszos a nemtetszését fejezte ki korábban a település polgármesterének a rendezvény színvonala miatt és közölte a polgármesterrel, hogy majd ő rendez „roma bált”, amire a polgármester közölte vele, hogy erre nincs lehetőség.

A rendezvényen részt vevő személyek, kb. 50 - 100 fő a rendezvény befejezését követően a Sz. úton tartottak hazafelé. Az intézkedés megkezdésekor azonban az I. r. panaszos közvetlen környezetében csak a karján lévő gyk. II. r. panaszos volt.

Az intézkedés közben az intézkedés helyszínéhez lépett a gyermekkorú személy édesanyja, akinek a gyermekkorú személy át lett adva. Az intézkedés szemtanúi az intézkedéstől távolabb kb. 20-30 méter távolságra álltak, azonban ezen személyek adatairól nincs információ.

Az intézkedés megkezdésére 2013. augusztus 3-án 20 óra 30 perckor került sor, majd a szükséges intézkedések megtétele után az általa elkövetett elzárással sújtható szabálysértés elkövetése miatt őrizetbevételére került sor és a I. r. panaszost a M.-i Rendőrkapitányság Fogdájában helyezték el 2013. augusztus 4-én 10 órakor.

Az I. r. panaszossal szemben egy r. zls. körzeti megbízott, egy r. őrmester járőr, egy r. tzls. járőrvezető, egy r. törm. körzeti megbízott, egy r. ftörm. körzeti megbízott és egy r. fhdgy. alosztályvezető intézkedtek.

Az intézkedő rendőrök egységesen az előírt bevetési ruházatot viselték az előírt ékítményekkel, amelyeknek meglétét a r. főhadnagy leellenőrizte. Az intézkedő rendőrök az előírt, rendszeresített felszereléseiket maguknál tartották.

Az intézkedés jogalapját képező cselekménnyel kezdődött az I. r. panaszos és a rendőrök közötti intézkedés, amikor is az I. r. panaszos a tőle pár méterre álló rendőrök felé kiabálta, hogy „minek vagytok itt?“, majd Á. település körzeti megbízottját név szerint szólítva „T., meg akartok verni, gyertek verekedni!”

Ekkor az intézkedő rendőrök az I. r. panaszoshoz léptek közölték nevüket, azonosító számukat az intézkedés tényét és célját, majd igazolásra szólították fel. Az intézkedés alá vont az igazolást megtagadta, folyamatosan egyre ingerültebben csak azt kiabálta hogy „milyen szar rendezvény van itt, majd ő csinál egy roma bált és neki senki nem mondja meg, hogy mit csináljon”. Az intézkedő rendőrök a „Törvény nevében szavak előrebocsátásával” felszólították, hogy vesse magát alá a rendőri intézkedésnek és igazolja magát. Ennek a felszólításnak az intézkedés alá vont személy szintén nem tett eleget, ekkor közölték vele, hogy személyazonosság megállapítása és garázdaság szabálysértése miatt elő fogják állítani. Ekkor a szemmel láthatóan erősen ittas állapotban lévő I. r. panaszos a karján lévő gyermekét „pajzsként” maga elé tartva kezét ökölbe szorítva egy alkalommal fejelő mozdulatot tett az intézkedő a r. zászlós fejének irányába. Ekkor a r. fhdgy. az I. r. panaszos karjáról leemelte a gyereket és azt az időközben a helyszínre siető édesanyja felügyeletére bízta, közben a r. zászlós a fejelő mozdulat elől elhajolva kezeivel eltolta az I. r. panaszos fejét. A I. r. panaszos gyermeke ebben a pillanatban már nem volt az I. r. panaszos karján.

Ekkor a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személy karjait megfogva megrántották és megpróbálták hátrafeszíteni, bilincselő helyzetbe hozni majd megbilincselni. Az I. r. panaszos a kezeit megpróbálta kirántani az intézkedő rendőrök fogásából kezeivel lábaival céltalanul kapálózott. Ekkor ismét felszólították az intézkedő rendőrök, hogy vesse magát alá a rendőri intézkedésnek, mert vele szemben vegyi eszközt fognak alkalmazni, azonban a I. r. panaszos ennek ellenére sem vetette magát alá a rendőri intézkedésnek, ezért vele szemben az Rtv. 49. § (1) bek. b.) pontja szerint, jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés megtörésére nyílt területen csak az elkövető irányába rövid ideig a rendszeresített könnygázzsóró spray-t alkalmazott az intézkedő rendőr, mire a I. r. panaszos ellenszegülése továbbra sem tört meg, ezért vele szemben ismételten rövid ideig könnygázzsóró spray került alkalmazásra.

Ennek hatására agresszív ellenállása valamelyest enyhült, ekkor a tanult önvédelmi fogásokkal sikerült földre vinni, ahol szintén megpróbálta kivonni magát a rendőri intézkedés alól (kapálózott, rugdosódott), majd testi kényszer alkalmazásával sikerült bilincselő helyzetbe hozni és kezeit hátra helyzetben megbilincselni az Rtv. 48. § a-d) pontjai alapján.

Az intézkedő rendőrök végig kulturált, nyugodt hangnemben, határozottan beszéltek az I. r. panaszossal, aki azonban folyamatosan obszcén szavakat használt.

Az I. r. panaszos a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást megkapta, melyet aláírásával is igazolt.

A bilincs kényszerítő eszköz alkalmazása 2013. augusztus 3-án 20 óra 30 perctől 2014. augusztus 4-én 10 óráig tartott. Az I. r. panaszos többször megpróbált önkárosítás végrehajtani és el is mondta, azért teszi, hogy majd azt fogja mondani, „a rendőrök verték meg”.

Az I. r. panaszos előadása nem felel meg a valóságnak, mivel a rendőri jelentésekből megállapítható, hogy a I. r. panaszos karján lévő gyermekét a bűncselekmény elkövetésének pillanatában a r. főhadnagy elemelte az I. r. panaszos karjáról és az intézkedéstől távolabb tette, valamint a testi kényszert foganatosító rendőrök is arrébb rántották a megbilincselni kívánt személyt. A vegyi eszköz alkalmazására is csak ezt követően került sor.

Az intézkedés közvetlen környezetében a vegyi eszköz alkalmazásakor csak az intézkedés alá vont személy illetve az intézkedő rendőrök tartózkodtak. Az alkalmazása nyílt területen történt.

Az I. r. panaszos által előadottak – miszerint őt bárki a származása miatt szidalmazta volna – nem felelnek meg a valóságnak.

A testi kényszer (földre vétel) közben az I. r. panaszos jobb térdén kb. 10 Ft-os nagyságú felületi, bal könyökén és bal bokáján kb. 5 Ft-os nagyságú felületi hámsérülés keletkezett, valamint a vegyi eszköz használata miatt az I. r. panaszos orvosi ellátására intézkedés történt. A rendelőintézet ügyeletén kiállított lelet szerint a vizsgálatra beszállított személy nem együttműködő, sérülése ellátást nem igényel. Az I. r. panaszos valamely családtagjának sérüléséről nem rendelkeztek információval az intézkedő rendőrök.

Az I. r. panaszos előállításának oka és jogalapja a Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja, továbbá az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja, illetve az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja. A I. r. panaszos előállítása 2013. augusztus 3-án 20 óra 30 perckor történt meg. Szabálysértési őrizetbe vételének kihirdetése 2013. augusztus 3-án 22 óra 40 perckor került sor.

A T.-i Rendőrkapitányságra történő előállítást követően intézkedés történt a panaszol alkoholos befolyásoltságának vizsgálatára, azonban az alkoholszonda megfűjását megtagadta, ezért intézkedés történt az alkoholos befolyásoltság bizonyítása érdekében (vér) mintavételre. Továbbá intézkedés történt az előállított személy sérüléseinek illetve a vegyi eszköz alkalmazása miatt egészségügyi ellátásra, továbbá a fogdai befogadáshoz egészségügyi vizsgálatra. A T.-i Rendőrkapitányság ügyeletes vezetője szóban meghallgatta az I. r. panaszost a cselekménnyel kapcsolatban.

Az előállítás ideje alatt az I. r. panaszos a T.-i Rendőrkapitányság előállító helyiségében került elhelyezésre.

Az előállított, majd később őrizetbe vett személynek a T.-i Rendőrkapitányság Szolgálatirányító Parancsnoka felajánlotta az étkezés lehetőségét az étkezési

egységkészletben lévő ételekből. Az I. r. panaszos azonban kijelentette, hogy nem kér élelmezést, melynek tényét a kiállított nyilatkozaton aláírásával igazolta.

Az I. r. panaszos szabadon bocsátása a Járásbíróság végzésével 2013. augusztus 6-án 10 óra 15 perckor történt meg a Járásbíróságon a garázdaság szabálysértésének elkövetése miatt kiszabott 30 óra közérdekű munka büntetés kiszabása után. A T.-i Rendőrkapitányság épületét az őrizetbe vételt követően 2013. augusztus 4-én 8 óra 30 perckor hagyta el a I. r. panaszos. Ekkor átszállították a M.-i Rendőrkapitányság fogdájára, ahol 2013. augusztus 4-én 10 órakor történt a befogadása.

Az I. r. panaszossal szemben szabálysértési eljárás indult a Szabs. tv. 170. §-ba ütköző és aszerint minősülő garázdaság szabálysértés elkövetése miatt, továbbá a Szabs. tv. 207. § (1) bekezdése alapján.

Továbbá a Nyomozó Ügyészség az I. r. panaszos által elkövetett cselekmény miatt nyomozást rendelt el a Btk. 310. §-ába ütköző és aszerint minősülő hivatalos személy elleni erőszak elkövetésének gyanúja miatt.

Az esettel kapcsolatban a településen elhelyezett térfigyelő kamera felvételei nem állnak rendelkezésre.

2) A rendőrség megküldte az I. r. panaszossal szemben garázdaság miatt tett feljelentést, ami szerint a rendőrök a közterületi rendezvényen visszatérő ellenőrzést hajtottak végre 2013. augusztus 3-án, amikor 20 óra 30 perckor észlelték, hogy a I. r. panaszos szemmel láthatóan ittas állapotban kiabál, illetve szidalmazza a rendezvényen fellépő vendégeket. Ezt a tevékenységét többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó abbahagyni.

Ezt követően a rendőrök felé kiabált, hogy „minek vagytok itt?“, majd a r. zls.-t név szerint megszólítva „T., meg akartok verni, gyertek verekedni akkor!“ , majd a kezeit verekedésre emelte, valamint egy alkalommal a vele szemben intézkedő r. zls. fejének irányába erős fejelő mozdulatot tett.

Az I. r. panaszos ellen hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt is eljárás indult.

3) A rendőrség megküldte az I. r. panaszossal szemben személyazonosság igazolásának megtagadása miatt tett szabálysértési feljelentést, ami a 2) pont alatt ismertetett feljelentéssel azonos módon rögzíti az eseményeket.

4) A rendőrség megküldte a büntető feljelentést, ami szerint a r. zls és a r. őrm. 2013. augusztus 3-án Á. településen látott el járőrszolgálatot.

Szolgálatuk ellátása során 2013. augusztus 3-án az Á. településen megrendezésre kerülő közterületi rendezvény visszatérő ellenőrzését hajtották végre. A rendezvény visszatérő ellenőrzésében részt vett a r. tzls, a r. törm., a r. ftörm, illetve a r. fhdgy. is, mivel korábban arról érkezett bejelentés a település polgármesterétől, hogy a színpad előtti területen az I. r. panaszos Á. települési lakos nincs megelégedve a falunapon fellépő vendégekkel és a rendezvény befejeztével ő még műsort akar rendezni. Ezt azonban a település polgármestere nem engedélyezte. Mivel az I. r. panaszos ezt vette tudomásul szóváltásba keveredett a polgármesterasszony férjével. Ezt látva egy polgárőr megpróbálta hazakísérni az I. r.

panaszost, aki el is indult a rendezvényről a lakása felé, - de időközben visszafordult és hangosan kiabálva visszaindult a rendezvény felé.

Ekkor a jelenlévő rendőrök felszólították, hogy cselekményét hagyja abba, melynek eleget tett és feleségével valamint gyermekével ismét lakása felé indult a Széchenyi utcán.

Ezt követően érkezett a helyszínre a r. fhdgy., valamint a r. ftörm. Kis idő elteltével a I. r. panaszos, a felesége valamint gyermeke ismét visszatértek a rendezvény helyszínéhez, azonban oda nem mentek be, hanem az I. r. panaszos az utcán kiabálva sérelmezte a rendezvény színvonalát és az oda meghívott együttest szidta. Ekkor a rendőrök felszólították, hogy a törvény nevében igazolja magát, valamint hogy cselekményét hagyja abba. Ennek azonban nem tett eleget és sérelmeit tovább kiabálta. A rendőrök közölték vele, hogy amennyiben nem hagyja abba a cselekményét elő lesz állítva. Erre az I. r. panaszos válaszul közölte, hogy őneki senki nem mondja meg, hogy mit csináljon és hova menjen, majd egy hirtelen mozdulattal „pajzsként” karjába vette a mellette álló kiskorú gyermekét és a r. zlst.-t a keresztnevén szólítva azt mondta, hogy „T. meg akartok verni, akkor gyertek verekedni” .

Mindeközben szabad bal kezét ökölbe szorítva maga mellett tartotta, majd egy szemmel láthatóan szándékos mozdulattal megpróbálta rendőrt "megfejezni". Ezt észelve a r. zls. a fejelés irányából kilépett és jobb kezével az I. r. panaszos bal arcát eltolta, ügyelve arra, hogy a még mindig az I. r. panaszos jobb kezében lévő gyermek ne essen le és ne sérüljön meg. A gyermeket a r. zls. mellett álló r. fhdgy. emelte el és tette arrébb az intézkedéstől. Ezzel párhuzamosan a r. őrm.-rel megpróbálták földre vinni és megbilincselni az I. r. panaszoszt, de ez nem sikerült, mert aktív ellenállása miatt egyik kezét kiszabadította. Ekkor a r. ftörm. egy alkalommal könnygáz szóró sprayt alkalmazott az I. r. panasossal szemben, de mivel az nem törte meg az ellenszegülését ismét alkalmazott könnygázsprayt. Ennek hatására már sikerült földre vinni az I. r. panaszoszt, aki ez alatt az idő alatt is folyamatosan ellenállt, rugdosott, karját próbálta maga alá szorítani. Bilincselése közben és utána is azt kiabálta, hogy leszerelteti az összes rendőrt, mert vele ezt nem lehet csinálni. Ha kell, akkor 50 tanúja lesz, hogy őt brutálisan megverték.

Bilincselését követően az I. r. panaszoszt hátrabilincseltek kezekkel beültették a gépkocsiba, majd mellé, a gépjárművezető mögé ült a r. őrm., aki az előállított személy biztonsági övét bekötötte, ezt követően indultak a Rendőrsre.

Á. település határát elhagyva a I. r. panaszos hirtelen nagy erővel fejelni kezdte a szolgálati gépkocsi jobb hátsó ablakát és az ülés fejtámláját, miközben azt kiabálta, hogy úgyis azt fogja mondani, hogy a rendőrök verték össze. Ezen cselekedetében a r. őrm. próbálta megakadályozni, úgy hogy az előállított személyt az ülés támlájához szorította. Ekkor a szolgálati gépkocsival lassított a r.zls. rádión jelentette a TIK ügyeletére a rendkívüli eseményt, de a szolgálati gépkocsival nem állt meg, mert időközben az előállított személy megnyugodott cselekményét abbahagyta, így előállítását tovább folytattuk, továbbiakban rendkívüli esemény nem történt.

A Rendőrsön a r. őrm. jelentette, hogy a gépkocsiban történt leszorítás közben a I. r. panaszoszt előállított többször megmarta a r. őrm. jobb combjának belső oldalát, melynek következtében ott véraláfutás látható. A keletkezett sérülésről az orvosi ügyeleten vizsgálati lapot állítottak ki.

A Rendőrőrsön bediktálás útján megállapították, hogy az előállított személy személyazonosságát. Az I. r. panaszosnak a rendőri intézkedés során 8 napon belül gyógyuló hámsérülései keletkeztek. Az I. r. panaszos gyermekét, aki sérülése nem keletkezett, a r. fhdgy az intézkedés során a I. r. panaszos élettársának adta át.

A r. őrm, jobb combjának belső oldalán, 3, egymással párhuzamos, kb. 5 cm. hosszú felületi sérülés látható. A r. zls.-nak sérülése nem keletkezett. Anyagi kár nem keletkezett.

Az I. r. panaszos a rendszeresített Lion 500 típusú légalkoholmérő megfújását megtagadta, ezért vele szemben vér- és vizeletvétélről intézkedtek, amit a rendelőintézetben végeztek el 22 óra 35 és 22 óra 55 perckor.

5) Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés rögzíti, hogy az I. r. panaszost 2013. augusztus 3-án 20 óra 30 perckor az Rtv. 29.§ alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták a ruházatát, és a 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján előállították. Vele szemben testi kényszert, az Rtv. 48. § b) és d) pontja alapján bilincset és vegyi eszközt alkalmaztak. A bilincselés 2013. augusztus 3-án 20 óra 30 perctől augusztus 4-én 10 óráig tartott. A I. r. panaszos az Rtv. 18. § szerinti kiértesítést nem kért.

A jelentés a történeteket a 4) pontban ismertetett büntető feljelentéssel azonos módon rögzíti, annyi többlet információt tartalmaz, hogy a könnygázspray alkalmazása akként történt, hogy először kb. 0.5 méter távolságról rövid ideig, kb. 3-4 másodpercig a I. r. panaszos irányába fújtak, majd mivel nem érte el a kellő hatást, ezért ugyanezen távolságról ugyanezen időtartamban ismét felé fújtak, majd a földre vitték, ahol továbbra is ellenállt, de végül is megbilincseltek.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés és a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

6) A r. zls. és a r. őrm. a 2013. augusztus 3-án kelt közös jelentésükben a történeteket a fentiekben 4) pont alatt ismertetett büntető feljelentéssel azonos módon adták elő.

7) A r. zls. 2013. augusztus 8-án kelt jelentésében előadta, hogy a rendőri intézkedésre 2013. 08. 03.-án 20 óra 25 perckor került sor melynek során kb. 20 óra 28 perckor az I. r. panaszos előállítása vált szükségessé. A rendőr elleni támadás, illetve szökés, ellenszegülés megtörése érdekében vele szemben testi kényszert, vegyi eszközt, valamint bilincset alkalmazott. Vegyi eszközt 2 esetben kellett használni, azt mindkét esetben a r. főrm. alkalmazta.

Az I. r. panaszos megbilincselését a r. zls., a r. tzls. valamint a r. főrm. hajtotta végre. Az I. r. panaszost a földön hasra fektetve bilincseltek meg. A r. zls. az I. r. panaszos bal kezét, a r. tzls. az I. r. panaszos jobb kezét tartotta, a r. főrm. az I. r. panaszos lábait szorította le, mivel ellenszegülése közben céltalanul rugdosott. A bilincset a r. zls. rakta az I. r. panaszos mindkét kezére.

A Rendőrőrsre történő előállítást 20 óra 30 perckor kezdték el a megkülönböztető jelzéssel ellátott szolgálati gépkocsival. A gépkocsi jobb oldali hátsó ülésére ültették a hátrabilincselte kezű I. r. panaszost, mellette, a vezető mögött foglalt helyet, a r. őrm. A gépkocsit a r. zls. vezette. A járműben mindenki becsatolt biztonsági övvel utazott. Kb. 20 óra 31-32 perckor az I. r. panaszos előre hajolt az ülésén és teljes erővel a gépkocsi

jobb hátsó ajtajának üvegét kezdte fejelni kb. 2-3 alkalommal, miközben azt kiabálta, hogy „majd azt mondom, hogy összevertetek.”

Az esetet a r. zls. azonnal jelentette a TIK ügyeletesének, majd a szolgálati gépkocsival lelassított a megálláshoz, de megálláshoz, de megállásra nem volt szükség, mivel időközben a r. őrm. a I. r. panaszoszt leszorította a szolgálati gépkocsi hátsó üléstámlájához és a gépkocsi ajtajához, aki ennek hatására cselekményével felhagyott, így a további szállítása biztonságosan lehetővé vált.

Az I. r. panaszos kissé jobb oldalra kifordulva lett leszorítva, melynek következtében hátrabilincselte kezével bele tudott markolni a r. őrm. jobb combjának belső oldalára, melyen ennek hatására 8 napon belül gyógyuló felületi sérülés keletkezett.

A sérülésről az orvosi ügyeleten vizsgálati lapot állítottak ki, a sérülés orvosi ellátást nem igényelt.

8) A rendőrség csatolta a r. őrm. sérüléseiről 2013. augusztus 3-án 21 óra 36 perckor kiállított leletet, eszerint a jobb comb középső harmadában a feszítő oldalon 3 db 5 cm-es egymással párhuzamos, felületes sérülés látható.

9) A 2013. augusztus 3-án összefoglaló jelentésben a r. fhdgy. a 4) pontban ismertetett büntető feljelentéssel egyező módon írta le a helyszínen történeteket.

10) A Nyilatkozat elnevezésű iraton a I. r. panaszos az aláírásával megerősítve akként nyilatkozott, hogy az Rtv. 92-93. § szerinti jogorvoslati kioktatást megkapta, élelmezést nem kér, betegségben nem szenved, panasszal nem él, az előállítás időtartamáról a tájékoztatást szóban, az igazolást írásban megkapta. Az intézkedés során orvosi ellátásban részesült.

11) Az I. r. panaszos meghallgatásáról készült jegyzőkönyv rögzíti, hogy a meghallgatásra 2013. augusztus 5. napján 11 óra 30 perc és 12 óra között került sor. A I. r. panaszos a meghallgatása során elmondta, hogy a rendezvényen ittas volt, de nem volt részeg. Megkérte a polgármestert, hadd tartsák tovább a rendezvényt, de ő ezt nem engedte és ennek okaként a rendőrséget jelölte meg. Ekkor az I. r. panaszos elindult haza felé, amikor látta, hogy rendőrök érkeznek a helyszínre kocsival és az iskolaudvarra mennek. Az I. r. panaszos odament hozzájuk, hogy megkérdezze tőlük, hogy miért nem lehet tovább tartani a falu napot. Az I. r. panaszos arra nem emlékszik, hogy bárkit is szidalmazott vagy provokált volna, különben is nála volt az 5 éves gyermeke. A gyerek pont azért volt a kezében, nehogy az legyen, hogy ő meg akarja támadni a rendőröket.

12) A rendőrség megküldte az I. r. panaszos őrizetbe vételéről szóló határozatot, ami szerint a I. r. panaszos őrizetbe vétele 2013. augusztus 3-án 20 óra 30 perctől legkésőbb augusztus 6-án 20 óráig tart. A I. r. panaszos a határozatot 2013. augusztus 4-én 0 óra 20 perckor közölték. Az őrizetbevételről értesítették R. R.-né 22 óra 40 perckor. A I. r. panaszos a kiértesítés és a határozat közlésének megtörténtét aláírásával megerősítette.

13) A rendőrség megküldte az előállított személy jogainak ismertetéséről szóló nyilatkozatot, ami szerint 2013. augusztus 4-én a I. r. panaszos megkapta az előállítással kapcsolatos tájékoztatást, és R. R.-né kiértesítését kérte.

14) A Járásbíróság végzésében gyorsított eljárásban garázdaság szabálysértése miatt 30 óra közérdekű munkára ítélte az I. r. panaszost. A végzés rögzíti, hogy a bíróság enyhítő körülményként értékelte az eljárás alá vont beismerő vallomását, a kiskorú gyermekes családi állapotát, megbánó magatartását. Súlyosbító körülményként értékelte az ittas elkövetést, a kiskorú jelenlétében történő elkövetést, a büntetett előéletet, az elkövetés körülményeit és a cselekmény országos elszaporodottságát.

A végzés rögzíti, hogy noha az előkészítő eljárásban tagadta a cselekmény elkövetését az I. r. panaszos, a bírósági meghallgatáskor a szabálysértési felelősségre is kiterjedő, beismerő vallomást tett.

15) A rendőrség megküldte az I. r. panaszossal szemben hozott elmarasztaló szabálysértési határozatot, amiben a személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettségek megszegése miatt 40.000 Ft pénzbírsággal sújtotta.

16) Az I. r. panaszos rendőrségi meghallgatásáról készült jegyzőkönyv rögzíti, hogy a I. r. panaszos a T.-i Rendőrkapitányságon a váltásparancsnok irodájában 9 óra 50 perckor úgy nyilatkozott, hogy az orvosi leleten szereplő sérülései a tegnapi nap folyamán a rendőri intézkedés során keletkeztek. (A jegyzőkönyv lezárva 10 órakor)

17) A 2013. augusztus 3-án 23 órakor kiállított lelet szerint az I. r. panaszost a rendőrség szállította a rendelőintézetbe kivizsgálásra. Az I. r. panaszos nem együttműködő, jobb térdén 10 Ft érme nagyságú, bal könyökén és bal bokáján 5 Ft-os érme nagyságú felületes sérülés.

18) Az 2013. augusztus 3-án kiállított orvosi vélemény rögzíti, hogy az I. r. panaszosnak felületi horzsolásai vannak, fogdában elhelyezhető, elkülönítése nem indokolt.

19) A rendőrség megküldte tovább az átkísérési utasításokat, a rendelvényt, illetve a védő kirendeléséről szóló határozatot, amely iratok részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A panaszosok által előadott sérelmek kapcsán a Testületnek mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Rtv. rendelkezései értelmében a beadványt az arra jogosult terjesztette-e elő.

a) A Testület eljárását az Rtv. a IX. fejezetében, a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette, választása szerint a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően ba) az országos

rendőrfőkapitány, *bb*) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy *bc*) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.” A (3) bekezdés értelmében az (1) bekezdésben meghatározott esetekben a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképes személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat.

A konkrét esetben az I. r. panaszos a vele szemben fogantatott előállítását és a kényszerítő eszköz alkalmazását kifogásolta, amelynek előadása szerint a gyermeke, a II. r. panaszos és az élettársa is részese volt. (A gyermeket a kezében tartotta, amikor a rendőrök testi kényszert és könnygázt használtak vele szemben. Amikor az élettársa odafutott, az ő kezét is megragadták a rendőrök.)

Az I. r. panaszos saját nevében előterjesztett kifogásait a Testület az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésében rögzített rendelkezés alapján vizsgálhatónak minősítette, a II. r. panaszost érintő sérelmekkel összefüggésben pedig a I. r. panaszos eljárási jogosultságát az alábbiak szerint vizsgálta meg.

A Testület rendelkezésére bocsátott iratokból megállapítható, hogy az I. r. panaszos 2008. június 7-én született, tehát a sérelmezett események idején még nem töltötte be a tizennegyedik életévét.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 12. §-a szerint kiskorú az, aki a tizennyolcadik életévét még nem töltötte be, kivéve, ha házasságot kötött. A 12/A. § (1) bekezdése szerint korlátozottan cselekvőképes az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét már betöltötte és nem cselekvőképtelen. A 12/B. § (1) bekezdése szerint cselekvőképtelen az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét nem töltötte be.

A hivatkozott rendelkezéseket jelen ügyre vetítve megállapítható, hogy a II. r. panaszos a sérelmezett események idején cselekvőképtelennek minősült, így helyette a törvényes képviselője, tehát az I. r. panaszos jogosult panaszt előterjeszteni.

b) A panaszos beadványában kifogásolt élettárssal szembeni intézkedés érintette az élettárs, tehát ebben a vonatkozásban az Rtv. 92. § alapján ő jogosult panaszt előterjeszteni.

A panaszos ebben a körben nem csatolt meghatalmazást az eljárás során, így az élettárssal szembeni testi kényszer alkalmazását a Testület nem vizsgálta, mivel a panasz ezen része nem a jogosulttól származik.

IV.

Az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a I. r. panaszosnak és II. r. panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, és az abból levezethető testi integritáshoz, a I. r. panaszosnak a IV. cikk (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz, illetve a XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, továbbá a hátrányos megkülönböztetés XV. cikk (2) bekezdésében rögzített tilalmát - az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta meg, hogy kellő jogszabályi felhatalmazás alapján kezdeményeztek-e rendőri intézkedést a I. r. panaszossal szemben.

A I. r. panaszos előadása szerint a falunapon engedélyt akart kérni, hogy néhány helyi fiatal még tovább „bulizzon”, de a polgármester nem engedélyezte ezt a rendőrség tiltására hivatkozással. Az I. r. panaszos ezért hazaindult, amikor mellé ért egy rendőrségi gépkocsi, az I. r. panaszos a gyermekével a kezében odalépett a rendőrökhöz, akik körbevették és kirúgták a lábát, majd könnygázzal is lefújták.

A rendőrség által megküldött dokumentáció szerint aznap bejelentés érkezett a település polgármesterétől arról, hogy a színpad előtti területen az I. r. panaszos Á. települési lakos nincs megelégedve a falunapon fellépő vendégekkel és a rendezvény befejeztével ő még műsort akar rendezni. Ezt azonban a település polgármestere nem engedélyezte. Mivel az I. r. panaszos ezt vette tudomásul szóváltásba keveredett a polgármesterasszony férjével. Ezt látva a polgárőr megpróbálta hazakísérni az I. r. panaszost, aki el is indult a rendezvényről a lakása felé, - de időközben visszafordult és hangosan kiabálva visszaindult a rendezvény felé. Ekkor a jelenlévő rendőrök felszólították, hogy cselekményét hagyja abba, melynek eleget tett és feleségével valamint gyermekével ismét lakása felé indult a Sz. utcán. Ezt követően érkezett a helyszínre a r. fhdgy., valamint a r. ftőrm. Kis idő elteltével az I. r. panaszos, a felesége valamint gyermeke ismét visszatértek a rendezvény helyszínéhez, azonban oda nem mentek be, hanem az I. r. panaszos az utcán kiabálva sérelmezte a rendezvény színvonalát és az oda meghívott együttest szidta. Ekkor a rendőrök felszólították, hogy a törvény nevében igazolja magát, valamint hogy cselekményét hagyja abba. Ennek azonban nem tett eleget és sérelmeit tovább kiabálta. A rendőrök közölték vele, hogy amennyiben nem hagyja abba a cselekményét elő lesz állítva.

A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a járásbíróság végzését, aminek indokolása szerint az I. r. panaszos a garázdaság elkövetését a bírósági meghallgatása során beismerte.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szab ki.

A garázdaság bűncselekményi alakzatának szabályait a Btk. 339. §-a tartalmazza, eszerint aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul

meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a garázdaságot a) csoportosan, b) a köznyugalmat súlyosan megzavarva, c) fegyveresen, d) felfegyverkezve vagy e) nyilvános rendezvényen követik el.

Míg a szabálysértési alakzat szerint, aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, szabálysértést követ el. (Szabs. tv. 170.§)

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A fentiek alapján – figyelemmel arra, hogy a szabálysértési tárgyaláson az I. r. panaszos a garázda cselekményt maga is elismerte – felmerült az I. r. panaszossal szemben a garázdaság szabálysértésének gyanúja, mivel az utcán az esti órákban ittasan kiabált.

Emiatt a Testület álláspontja szerint a rendőrök jogszerűen vonták az I. r. panaszost intézkedés alá, ezért nem sérült az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) Az I. r. panaszos előállításával kapcsolatban a Testület az alábbi megállapításokra jutott.

a) Az előállítás jogalapjának vizsgálata kapcsán a Testület a következő következtetésre jutott.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint az I. r. panaszos előállításának a jogalapja az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja volt. A kapitányságvezető átirata szerint a I. r. panaszos előállításának oka és jogalapja a Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja, továbbá az Rtv. 33. § (2) bekezdés a.) pontja, illetve az Rtv. 33. § (2) bek f.) pontja.

A rendőrség tehát több jogalapot is megjelölt, ezért a Testület valamennyi megjelölt jogalap tekintetében elvégezte a vizsgálatot.

i) Az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja (a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását).

Ahhoz, hogy a Testület a rendőrség által megjelölt előállítási ok megalapozottságáról állást foglaljon, egyrészt arról kell állást foglalnia, hogy felmerülhetett-e a I. r. panaszossal szemben bűncselekmény elkövetésének gyanúja, másrészt arról, hogy amennyiben igen, úgy megvalósult-e „tettenérés”.

Az első kérdéssel kapcsolatban a Testület utal a fentiekben már kifejtett azon gyakorlatára, hogy valamely bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja

szempontjából vizsgálja. Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a I. r. panaszos követett-e el bűncselekményt vagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy I. r. panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének (a megalapozott gyanú szintjénél) alacsonyabb fokú gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

A rendőri jelentések szerint egyrészt az egyik rendőrt megkísérelte „megfejelni” a helyszínen, aki kitért za I. r. panaszos kísérlete elől. Másrészt az I. r. panaszos a gépkocsiban megtámadta a rendőrt, ezért ellene hivatalos személy elleni erőszak miatt feljelentést tettek. Ezen kívül még a garázdaság szabálysértése és a személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettségek megszegése szabálysértés miatt tettek az I. r. panaszossal szemben feljelentést.

Az I. r. panaszos ugyanakkor nem számolt be ilyen részletekről, csupán a rendőrök kényszerítő eszköz alkalmazását írta le panaszában.

A Testület mindezek alapján nem tudta rekonstruálni az eseményeket további bizonyíték hiányában. Ugyanakkor megjegyzi, hogy amennyiben a rendőri állítás szerint történtek az események, akkor mind a helyszínen, mind a gépkocsiban történtek felvethetik a hivatalos személy elleni erőszak intézkedéshez szükséges mértékű gyanúját. A helyszínen történtek akár meg is alapozhatták az előállítást, amennyiben azok a rendőrség által előadottak szerint történtek, ám ezt a Testület bizonyossággal nem jelenthette ki.

ii) A rendőrség megjelölte továbbá az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontját. Eszerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja.

Az I. r. panaszos előadása nem tartalmaz arra vonatkozóan adatot, hogy a rendőrök kérték tőle az iratokat, csupán annyit rögzít, hogy odament a rendőrökhöz megbeszélni a „tiltást”, amikor a rendőrök leszorították és lefújták könnygázzal.

Míg a rendőri jelentések szerint az I. r. panaszost többször felszólították az iratai átadására, aminek nem tett eleget, sőt az adatait sem volt hajlandó bediktálni, ezért közölték vele, hogy személyazonosság igazolásának megtagadása és garázdaság elkövetése miatt előállítják.

A Testület az adott körülmények között – további bizonyítékok hiányában – nem tudta megfelelően rekonstruálni az eseményeket, ezért úgy foglalt állást, hogy a jogalap fennállta a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem megállapítható.

iii) A rendőrség az előállítás jogalapjaként megjelölte az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontját is, ami szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dologt kell visszatartani.

A Testület a megjelölt előállítási okra figyelemmel tehát azt vizsgálta, hogy a konkrét helyzetben felmerült-e olyan szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésének gyanúja, amely kapcsán az eljárás azonnal lefolytatható, és amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A Testület a fentiekben már kifejtette, hogy az I. r. panaszossal szemben fennállta a garázdaság szabálysértés elkövetésének a gyanúja. A szabálysértés korábban már hivatkozott törvényi tényállását a jogalkotó a Szabs. tv. XXIII. fejezetében, az elzárással is büntethető szabálysértések között helyezte el.

A Szabs. tv. 73. § (1) A rendőrség szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés esetén a tetten ért eljárás alá vont személyt gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából őrizetbe veheti. A tettenérésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni akkor is, ha a szabálysértés helyszínéről elmenekült elkövetőt a rendőrség az elkövetéstől számított negyvennyolc órán belül elfogja. A 124. § (1) bekezdés szerint a szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt őrizetbe vett személyt a rendőrség a gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából a bíróság elé állítja.

A jelen esetben a rendőri jelentések szerint a rendőrségre bejelentés érkezett az I. r. panaszos garázda jellegű magatartása miatt, amelyet a rendőrök maguk is észleltek a helyszínen, és amelynek abbahagyására az I. r. panaszost fel is szólították. Az I. r. panaszos a garázdaság elkövetését a szabálysértési eljárásban maga is elismerte.

A Testület mindezek alapján megállapította, hogy fennálltak a szabálysértési tettenérés feltételei, mivel a rendőrök maguk is nyomon kísérték az I. r. panaszos magatartását és emiatt intézkedtek vele szemben. Ez pedig megeremtette az I. r. panaszossal szembeni azonnali lefolytathatóság feltételét (előállítás, őrizetbe vétel, majd bíróság elő állítás formájában).

Mindezek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy az I. r. panaszos előállítása vonatkozásában az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont kellő jogalapot biztosított a rendőrség oldalán.

Mivel a Testület az előállítás jogalapját megfelelőnek találta, a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az intézkedés megfelelt-e az arányosság követelményének. Az Rtv. 15. §-a szerint ugyanis a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése funkcióját tekintve a rendőri mérlegelésnek ad teret. A bekezdés imént idézett b) és f) pontja lehetőséget biztosít az intézkedő rendőr számára az előállítás fogyanatosítására, ugyanakkor – ellentétben az ugyanezen szakasz (1) bekezdésében felsorolt esetekkel – nem teszi azt kötelezővé. Azonban a mérlegelés lehetősége sem korlátlan – a Testület töretlen gyakorlata szerint a mérlegelés akkor állja ki a jogszerűség próbáját, ha az megfelel az Rtv. 15. §-ában rögzített arányossági kritériumnak, tehát nem okoz olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A fentiekből kiindulva, a jogalap megléte önmagában nem teszi a rendőri intézkedést jogszerűvé. Amennyiben az arányosság követelménye nem érvényesül, úgy a megfelelő jogalap megléte mellett is jogszerűtlenné válik az intézkedés.

Az arányosság megítélésakor a Testületnek azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető.

A Testület erre a kérdésre igenlő választ adott, tekintettel arra, hogy az I. r. panaszossal szemben fennállt a szabálysértési gyanú és a tettenérés miatt a gyorsított eljárás lefolytatásának feltételei, így az ügy mielőbbi felderítése és befejezése érdekében szükséges volt az I. r. panaszos előállítása. Az I. r. panaszost a kapitányságon ezt követően az előállítás céljának megfelelően a szabálysértés elkövetésének gyanúja miatt kihallgatták, és vele szemben megtették a szabálysértési eljárás gyorsított elbírálásához szükséges lépéseket (őrizetbe vétel).

Az előállítást a Testület arányosnak találta, ezért kimondta, hogy az a I. r. panaszos személyes szabadsághoz való alapvető jogát nem sértette.

Megjegyzi a Testület, hogy az előállítás időtartamának arányosságát a szabálysértési őrizetbe vételre figyelemmel nem vizsgálta.

3) A kényszerítő eszköz használatának jogszerűsége kapcsán az alábbiakra jutott a Testület.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályaként az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 47. §-a értelmében a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

Az Rtv. 48. §-a úgy rendelkezik, hogy a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

A fentieket a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. §-a tovább finomítja:

41. § (1) „Bilincset alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt,

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincset alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,

- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A Szolgálati Szabályzat 39. §-ának (1) bekezdése kimondja továbbá, hogy az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

- a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,
b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,
c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrre, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

A (3) bekezdés szerint pedig a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

- a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint
b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

Az Rtv. 49. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr a szolgálatban rendszeresített vegyi vagy elektromos sokkoló eszközt, illetőleg rendőrbotot vagy kardlapot alkalmazhat a mások vagy saját életét, testi épségét, illetőleg a vagyónbiztonságot közvetlenül veszélyeztető támadás elhárítására, illetve a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés megtörésére.

A Szolgálati Szabályzat tovább részletezi a vegyi eszköz alkalmazásának szabályait: a 42. § (1) bekezdése szerint a rendőr vegyi eszközt, elektromos sokkoló eszközt, rendőrbotot, kardlapot, valamint más eszközt saját elhatározásából vagy szolgálati előjárója parancsára használhat. Ugyanezen szakasz (7) bekezdése szerint az (1) bekezdésben meghatározott kényszerítő eszközöket nem szabad a támadás, ellenszegülés megszűnése, megtörése után alkalmazni, a (8) bekezdés szerint pedig a csapaterő alkalmazásával egyidejűleg, valamint tömegoszlítás során a tömeg oszlatására vagy zárt térben kialakult ellenállási góc felszámolására vegyi eszköz alkalmazható.

Az Rtv. 61.§ (2) bekezdése rögzíti, hogy a testi kényszer és a bilincs kivételével kényszerítő eszköz - a jogos védelem esetét kivéve - nem alkalmazható a láthatóan terhes nővel és a gyermekkorúval szemben.

Az I. r. panaszos előadása szerint miután visszament beszélni a rendőrökkel, azok körbevették, és a háta mögött álló rendőr egy gumibottal átfogta az I. r. panaszos nyakát, majd kirúgta a lábát, majd lefújták paprikaspray-jel. Eközben az I. r. panaszos a gyermekét tartotta és kiabált, hogy engedjék el a torkát, mert megfullad. A jelentet látva az I. r. panaszos élettársa, I. H. odafutott, hogy a gyereket mentse ki, de a rendőr az élettársa kezét is kicsavarta.

A I. r. panaszos előállították a Rendőrsre, ahol tovább folytatták az ütlegetést. Minden féle bűdös cigánynak nevezték és „anyáztak”, olyanokat mondtak, hogy „ki kellene minket írtani”.

A rendőrségi iratok szerint az I. r. panaszos karjait megfogva megrántották és megpróbálták hátrafeszíteni, bilincselő helyzetbe hozni majd megbilincselni. Az I. r. panaszos a kezeit megpróbálta kirántani az intézkedő rendőrök fogásából kezeivel lábaival céltalanul kapálózott. Ekkor ismét felszólították az intézkedő rendőrök, hogy vesse magát alá a rendőri intézkedésnek, mert vele szemben vegyi eszközt fognak alkalmazni, azonban a I. r. panaszos ennek ellenére sem vetette magát alá a rendőri intézkedésnek, ezért vele szemben az Rtv. 49. § (1) bek. b.) pontja szerint, jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés megtörésére nyílt területen csak az elkövető irányába rövid ideig a rendszeresített könnygázszóró spray-t alkalmazott az intézkedő rendőr, mire a I. r. panaszos ellenszegülése továbbra sem tört meg, ezért vele szemben ismételten rövid ideig könnygázszóró spray került alkalmazásra. Ennek hatására agresszív ellenállása valamelyest enyhült, ekkor a tanult önvédelmi fogásokkal sikerült földre vinni, ahol szintén megpróbálta kivonni magát a rendőri intézkedés alól (kapálózott, rugdosódott), majd testi kényszer alkalmazásával sikerült bilincselő helyzetbe hozni és kezeit hátra helyzetben megbilincselni az Rtv. 48. § a-d) pontjai alapján. A bilincs kényszerítő eszköz alkalmazása 2013. augusztus 3-án 20 óra 30 perctől 2014. augusztus 4-én 10 óráig tartott. A I. r. panaszos többször megpróbált önkárosítás végrehajtani és el is mondta, azért teszi, hogy majd azt fogja mondani, „a rendőrök verték meg”.

A I. r. panaszos előadása nem felel meg a valóságnak, mivel a rendőri jelentésekből megállapítható, hogy a I. r. panaszos karján lévő gyermekét a bűncselekmény elkövetésének pillanatában a r. főhadnagy elemelte a I. r. panaszos karjáról és az intézkedéstől távolabb tette, valamint a testi kényszert foganatosító rendőrök is arrébb rántották a megbilincselni kívánt személyt. A vegyi eszköz alkalmazására is csak ezt követően került sor. Az intézkedés közvetlen környezetében a vegyi eszköz alkalmazásakor csak az intézkedés alá vont személy illetve az intézkedő rendőrök tartózkodtak. Az alkalmazása nyílt területen történt. A I. r. panaszos által előadottak – miszerint őt bárki a származása miatt szidalmazta volna – nem felelnek meg a valóságnak.

a) A testi kényszer alkalmazásának jogszerűsége vonatkozásában a I. r. panaszosi és a rendőri előadás közötti ellentmondást a Testület nem tudta feloldani, mivel további bizonyítékok hiányában nem tudta az eseményeket pontosan rekonstruálni, sem azt, hogy a panaszos ellenállt-e, ellenállása milyen mértékű volt, sem azt, hogy a II. r. panaszos részese volt-e a testi kényszer alkalmazásának (azaz az I. r. panaszos karjában volt-e, amikor a rendőrök testi kényszert alkalmaztak az I. r. panaszossal szemben).

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint az I. r. és a II. r. panaszos emberi méltóságából levezethető testi épséghez való jogának sérelmen nem megállapítható a testi kényszer alkalmazására vonatkozó panasz kapcsán.

b) A bilincs alkalmazása kapcsán szintén eltér az I. r. panaszosi és a rendőri előadás, míg az I. r. panaszosi előadás szerint ő nem tanúsított ellenállást, mivel a gyermekét, a II. r. panaszost fogta, addig a rendőri előadás szerint az I. r. panaszos igyekezett kiszabadulni a rendőri szorításból, ezért alkalmaztak vele szemben bilincset.

Az előadások közötti ellentmondás további bizonyítékok hiányában szintén nem feloldható.

Tekintettel arra, hogy az I. r. panaszos és a rendőrség előadása a bilincselés vonatkozásában egymásnak ellentmond, amely ellentmondást a Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok és bizonyítási eszközök szűkös volta miatt nem tudott feloldani, így álláspontja szerint az I. r. és a II. r. panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

Az I. r. panaszos ugyan a bilincselés időtartamát nem sérelmezte, és ezért azt a Testület nem érdemben vizsgálta, de megjegyzi, hogy a 14 órán keresztül történő bilincselés még akkor is felvethet arányossági kérdéseket, ha arra az I. r. panaszos támadó vagy önkárosító magatartása miatt került sor.

c) Az I. r. panaszos sérelmezte, hogy könnygázzal lefújták, miközben a gyermekét (a II. r. panaszost) tartotta, így a II. r. panaszos szemét is érte a könnygáz.

A rendőri előadások szerint a könnygáz használatára az I. r. panaszos aktív ellenállása miatt volt szükség, és a használatkor annak hatókörzetében csak az I. r. panaszos és a rendőrök voltak, mivel a gyermeket addigra elvették az I. r. panaszostól és átadták az édesanyjának.

Ennek a rendőri előadásnak látszik némileg ellentmondani a II. r. panaszosról készült aznap esti látletet, ami kötőhártya-gyulladásztizált a gyermeknél.

A Testület ehelyütt utal az Rtv. 17. §-ának (2) bekezdésére, mely úgy rendelkezik, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

A könnygáznak az az élettani hatása, hogy a helyszínen az érintett személyeknél fulladás-érzetet, orrfolyást, könnyezést vált ki, közismert, ezek hiányában nem volna kényszerítő eszközként használatos. A vegyi eszköz természetéből adódóan továbbá, hogy nem alkalmazható kizárólag egyedileg, egyes személyekkel szemben, a hatásterületen tartózkodók óhatatlanul is elszenvedik a könnygáz által okozott kellemetlenségeket. A kérdés tehát az, hogy a szokásos és az eszköz funkciójából fakadóan szükségszerű hatásoknál erősebb hatás az I. r. panaszos esetén valószínűsíthető-e.

A Testület az ellentmondó előadások miatt nem tudott abban a kérdésben állást foglalni, hogy a könnygázhasználatra indokoltan és kellő jogalap birtokában került-e sor.

A Testület a jelen esetben nem tudta minden kétséget kizáróan kizárni azt a lehetőséget, hogy az I. r. panaszos gyermeke érintkezhetett a helyszínen könnygázzal vegyült levegővel, hiszen az alkalmazáskor nyilvánvalóan a közelben tartózkodott. Ezt ugyanis a csatolt látleten rögzített diagnózis igazolja, ugyanakkor annak a kérdésnek eldöntésére nem alkalmas önmagában a látletet, hogy az I. r. panaszos gyermeke a könnygáznak közvetlenül volt-e kitéve (azaz az I. r. panaszos a kezében fogta, amikor a rendőrök lefújták) vagy távolabb volt a dulakodó rendőröktől. Abban ugyanakkor mind a két előadás megegyezett, hogy a rendőrök a sprayjel az I. r. panaszosra céloztak, nem a gyermekekre.

Mindezek alapján a Testület felelősséggel csupán annyit mondhatott ki, hogy további bizonyítékok hiányában a I. r. panaszosnak és a II. r. panaszosnak testi épséghez való jogának a sérelme nem megállapítható.

d) A Testületnek ezt követően azt kellett vizsgálnia, hogy az I. r. panaszos sérülései keletkeztek-e az I. r. panaszos rendőri bántalmazása következtében, vagy azok a jogszerű kényszerítő eszköz alkalmazásának vagy egyéb oknak tudhatóak be.

Töretlen gyakorlatának megfelelően a Testület eljárását kizárólag az I. r. panaszost esetlegesen ért alapjogsérelem feltárására tekintettel folytatta le – a hatáskörére irányadó jogszabályi rendelkezések értelmében álláspontját anélkül alakította ki, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök büntetőjogi felelősségét vizsgálta volna.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A (2) bekezdés pedig rögzíti, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) töretlen gyakorlata szerint (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország) amennyiben egy személy a hatóságok őrizetébe kerül és rajta ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyet valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával). A bántalmazás gyanúját felvető ügyekben a Testület ugyanezt a megközelítést alkalmazza.

Jelen esetben a rendőri iratok határozottan rögzítik, hogy az I. r. panaszost nem bántalmazták, ugyanakkora földre vitele és a megbilincselése során zúzódások, hámsérülések keletkeztek rajta. Az I. r. panaszos előadása szerint viszont a helyszínen gumibottal fojtogatták, illetve a kapitányságon is bántalmazták

Az I. r. panaszos csatolta a szabadulása után, 2013. augusztus 7-én 16 órakor kelt látlelet, ami szerint 2013. augusztus 3-án ismeretlen személyek tetteleg bántalmazták. A látlelet az alábbi külsérelmi nyomokat rögzíti: jobb külső kézen sérülés, jobb alkaron kb. 20 cm-es horzsolásos sérülés, bal alkaron több 1 cm széles 3-4 cm hosszú suffuzió; bal csuklón horzsolás; bal halántékon suffuzió

A rendőrség kérésére 2013. augusztus 3-án 23 órakor kiállított lelet szerint az I. r. panaszost a rendőrség szállította a rendelőintézetbe kivizsgálásra. Az I. r. panaszos nem együttműködő, jobb térdén 10 Ft érme nagyságú, bal könyökén és bal bokáján 5 Ft-os érme nagyságú felületes sérülés.

A fentiek alapján elmondható, hogy az I. r. panaszos és a rendőrök előadása között tehát jelentős ellentmondás van.

A Testület vizsgálata kapcsán utal arra, hogy az Rtv. szerint rendelkezésére álló bizonyítási eszközök köre meglehetősen szűk, az ügyészség rendelkezésére álló eszközök – szembesítés, rendőrök kihallgatása stb. – legtöbbször nem veheti igénybe. A tényállás felderítése során ezért a Testület a I. r. panaszos és az érintett rendőrök nyilatkozatára és az orvosi dokumentációra támaszkodhatott.

A bizonyítékok alapján elmondható, hogy az I. r. panaszosnak keletkeztek olyan sérülései, amelyek származhattak bántalmazásból, a rendőrség azonban adott magyarázatot a sérülésekre, miszerint azok a I. r. panaszos földrevitele és a bilincselése miatt kialakult dulakodás közben keletkeztek.

Ilyen körülmények között a Testület felelősséggel csak annyit állapíthat meg, hogy az I. r. panaszos sérülései egyaránt keletkezhetnek a rendőr jogszerű intézkedése, illetve jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszak alkalmazása, azaz bántalmazás eredményeként is. A Testület megítélése szerint ezért nem lehetett egyértelműen bizonyítani, hogy az I. r. panaszos sérülései jogszerűtlen rendőri fellépés miatt keletkeztek.

A jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszak alkalmazása vonatkozásában ezért a Testület arra a meggyőződésre jutott, hogy az I. r. panaszos testi épséghez fűződő alapvető jogának sérelme a konkrét esetben nem megállapítható.

4) Az I. r. panaszos sérelmezte, hogy őt többször „lecigányozták”, erőszakosan beszéltek vele és többször meg is fenyegették. Előadása alapján a becsületét súlyos módon csorbító kifejezéseket, mint használtak vele szemben a rendőrök.

a) A rendőrség határozottan és következetesen tagadta az I. r. panaszosi állításokat, előadásuk szerint az I. r. panaszossal szemben nem használtak durva, sértő, trágár kifejezéseket, nem szidalmazták a roma származása miatt.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgároknál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata

szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Jelen esetben a rendőri és az I. r. panaszosi előadás oly mértékű ellentmondásban van, ami további bizonyítási eszköz nélkül nem oldható fel.

Mindezek alapján a Testület nem tudta rekonstruálni az eseményeket, ezért úgy foglalt állást, hogy az I. r. panaszos emberi méltóságához való jogának a sérelme nem megállapítható.

b) A fenti I. r. panaszosi előadás miatt a Testület indokoltnak látta vizsgálni, hogy az intézkedés nem-e volt elfogult, különös tekintettel arra, hogy a I. r. panaszos maga is konkrétan sérelmezte, hogy vele szemben csak a roma származására tekintettel kezdeményeztek rendőri intézkedést.

A rendőrség határozottan visszautasította az I. r. panaszosi előadást. Elmondták, hogy a I. r. panaszos után futó biztonsági őr ahogy futott megpillantotta a rendőröket és így kért rendőri segítséget a I. r. panaszos elfogásához, mert biztonsági őr társával látták, hogy a biztonsági kamerákon egy személy felfeszíti az ékszerbolt rácsait és onnan eltulajdonított valamit. Így a rendőri jelentések összességében rögzítik, hogy az I. r. panaszossal szemben a jogszabályban meghatározottak szerint jártak el. Nem szidalmazták a roma származása miatt.

A rendőrt megillető törvényes jogosítványok esetleges részrehajló alkalmazását a Testületnek vizsgálnia kellett részben az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdésében foglalt kötelezettség alapján, részben azért, mert az Rtv. 92. §-a szerint a Testület az alapjogsérelem megállapításáról dönt, ebbe a körbe pedig az Alkotmány 70/A. §-ának (1) bekezdésében előírt megkülönböztetési tilalom is beletartozik. Mindezek alapján leszögezhető: a jogszerű rendőri fellépéshez szükséges, hogy a rendőrség jogellenes megkülönböztetés nélkül éljen a rendelkezésére álló jogszabályi felhatalmazásokkal.

Az Rtv. 13. § (2) bekezdése általános jelleggel írja elő a részrehajlás intézkedés kötelezettségét. („A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.”). A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye – bármely okból – a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

Az I. r. panaszos intézkedés alá vonásában a Testület tárt fel olyan elemet, amely a rendőrök elfogultságára utalna, mivel az I. r. panaszost azért vonták intézkedés alá, mert garázda jellegű magatartást tanúsított egy rendezvényen. Ugyanakkor az intézkedés további mozzanataiban a Testület az ellentmondásos nyilatkozatok miatt – további bizonyítékok hiányában – nem tudott következtetést levonni az intézkedő rendőrök esetleges elfogultsága tárgyában.

Mindezek okán Testület úgy foglalt állást, hogy a részrehajlás Rtv. 13. §-ában foglalt tilalmának megsértése, és ezáltal az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme, illetve az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem megállapítható.

V.

A Testület álláspontja szerint a rendőrök jogszerűen vonták az I. r. panaszost intézkedés alá, ezért nem sérült az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

Az I. r. panaszos előállítására kellő jogalap birtokában és arányosság követelményét betartva került sor, így nem sérült az I. r. panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga. Tekintettel arra, hogy az I. r. panaszos és a rendőrség előadása a kényszerítő eszközök használata vonatkozásában egymásnak ellentmond, amely ellentmondást a Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok és bizonyítási eszközök szűkös volta miatt nem tudott feloldani, így álláspontja szerint az I. r. és a II. r. panaszosnak az emberi méltósághoz való jogának és az abból levezethető testi épséghez való jogának a sérelme nem megállapítható. A jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszak alkalmazása vonatkozásában a Testület arra a meggyőződésre jutott, hogy a bizonyítékok szűkös volta miatt az I. r. panaszos testi épséghez fűződő alapvető jogának sérelme a konkrét esetben nem megállapítható.

A hangnemre vonatkozó kifogás kapcsán a Testület szintén nem tudta rekonstruálni az eseményeket, ezért úgy foglalt állást, hogy az I. r. panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható. Ugyanezen okból a részrehajlás Rtv. 13. §-ában foglalt tilalmának megsértése, és ezáltal az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme, illetve az egyenlő bánásmód követelményének megsértése szintén nem megállapítható.

A Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2014. október 16.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET